

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50,
Αμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐλοῦσῃτος μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 44ος

Ἀθῆναι, 27 Μαρτίου 1937

Ἔτος 59ον.—Ἀριθ. 17

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΟΙΪΑ ΤΟΥ 21

ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΠΟΛΕΜΙΚΟ

Σιγανά, σιγαλά, συγκρατητά, σφυ-
ρίζουν, μέσα στὴ χαμηλὴ τὴν παρα-
σιτιά, τὰ ξύλα τὰ ξερά, τὰ κούτσουρα,
τὰ ρείκια, τὰ παρακλάδια, φουντώνει
ἡ φωτιά, βουίζει μέσα στὴν παρασιτιά
ὁ ἀγέρας, —ὁ βορριάς—χορεύει ὁ κα-
πνὸς μαζί του. Χρυσές
εἶν' οἱ σπίθες, κίτρινες
οἱ φλόγες, κόκκινες οἱ
κόφες τῶν κλαριῶν ποὺ
καίονται. Γιὰ κοίταξε τὶς
ρίζες τὶς στρεβλές, τὰ
κούτσουρα τὰ χοντρά
(σὰν ἐνὸς γίγαντα γρο-
θιές!) τὰ κλαριά μὲ τ'
ἀγκάθια! Κοίταξε τὶς
τσουκνίδες! Ὅλα μαζί δὲ
γίνονται ἀξαφνα σὰν κά-
τι ἐξωτικό; Καθὼς τὰ
δουλεύει ἡ φωτιά κοίτα:
ἀλλάζουν χρῶμα, ἀλλά-
ζουν σχῆμα, ἀλλάζουν
θέση. Καὶ μοιάζουν, νά,
σὰν κόσμος, μικρὸς κό-
σμος ζωντανός, ποὺ σα-
λεύει, κι' ἀναδεύεται,
καὶ ζωντανεύει, καὶ ζῇ,
κόσμος μαγικός, δαίμονες
μικροί, γινωμένοι ἔτσι μό-
νοι τους — νὰ μοιάζουν
πότε γλώσσες κινούμενες,
πότε φίδια ποὺ σέρπουν,
πότε φωτίτσες πεταχτές,
ποὺ λίγο θέλουν νὰ ξε-
φωνίσουν — ἄ! ἄ! ἄ! —
καθὼς πηγαινόρχονται
κι' ἀνεβοκατεβαίνουν καὶ δὲ θέλουν
νὰ ἡσυχάσουν...

Ἐπειτα, ἡ φωτιά τρώει τὰ ξύλα:
γρήγορα σώνονται, καὶ κείνα καὶ
κείνη πέφτουν οἱ γλώσσες τῆς οἱ ἀ-
ψηλές, χάνονται ὅλα τὰ χρώματα τ'
ἄλλα, τὸ χρυσό, τὸ κίτρινο, τὸ κόκ-
κινο—κι' ἀπομένει τώρα ἐν' ἄλλο.
τὸ γαλάζιο χρῶμα—ἐδῶ ἀνοιχτό, ἐκεῖ

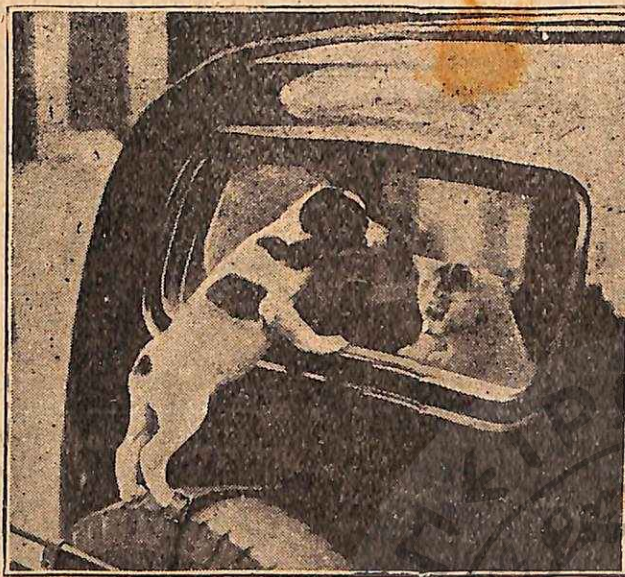
σκοῦρο, πὺδ κεῖ θαμπὸ σὰ στάχτη.
Καὶ νά, τώρα ἡ καμάρια τῆς παρα-
σιτίας δὲ μοιάζει πιά δάσος ἐξωτικό
καὶ γῆς ποὺ φέγγει στὸ ἡλιοπύρι μέ-
σα· τώρα μοιάζει θύρα, χαμηλὴ, ἀ-
νοιχτὴ κατὰ μεγάλη πεδιάδα, ἀπέ-
ραντη, σπαρμένη βουναλάκια, ἀνοιγ-
μένη ἐδῶ κι' ἐκεῖ μὲ ὀργώματα, γε-
μάτην ἱσκιούς σγουρούς, ἄστατους,

μακρὰς τῆς φτωχῆς. Κι' ἐταν πέφτει
ἡ φλόγα καὶ κατακάθεται, τότε βλέ-
πεις πὼς μήτε κὰν ἄλλο φῶς δὲν ἔ-
χει· νά, ἐξὸν τὸ καντηλάκι, μὲ τὸ
λουμίνι τοῦ φυτικῶ, μὲ τὸ λάδι τὸ λι-
γοστὸ ποὺ παλεύει μὲ τὸν ἀέρα καὶ
γιγαντώνει στοὺς τοίχους τὰ φτωχά,
φτωχὰ πράγματα τὰ σπιτικά.—Πρὶν
ἀπὸ λίγο, ἡ γιαγιά, ἡ γριά Μεσολογ-
γίτισσα, γονάτισε μπρὸς
τοῦ κ' ἔκανε τὴν ἀπο-
δραδυνή τῆς τὴν προσευ-
χή... Λιβάνι δὲν ἔχει·
μέρες τώρα, δὲ λιβανί-
ζουν πιά.

Καὶ τώρα, ἡ γριά ἡ
γιαγιά, καθήμενη στὴν
ἄκρη τοῦ σοφᾶ, ὅπου
κοίτεται κάποιος μικρὸς
σωρός, σὰν ἀλαφρὸς «γιου-
κος» ροῦχα, μουρμουρί-
ζει ἕνα παραμῦθι... Σὲ
ποιὸν ἄραγε; ἢ μὴ τάχα
μοναχὴ τῆς παραμιλεῖ;
Σίμωσε στὸ σοφά, σκύ-
ψε στὸ γιοῦκο, καὶ θ' ἀ-
κούσῃς μιὰν ἀνάσα ἀνή-
συχην, ἀνθρωπινή· κι'
ἅμα σκύψης ἀκόμα πὺδ
πολύ, θὰ ἴδῃς ἕνα προ-
σωπάκι νὰ χαράξῃ κά-
τασπρο, περιχυμένο ξαν-
θά, ἄταχτα, μακριὰ μαλ-
λιά· δὺδ βλέφαρα κλει-
στά· κι' ἕνα στόμα ποὺ
μουρίζει ἀκόμα τῆς μάν-
νας τοῦ τὸ γάλα.

— «Καὶ σὰν ἀπόφα-
γε τὸ παλληκάρι—διη-
γίεται ἡ κυρούλα—κι' ἔκαμε τὸ
σταυρὸ του, γυρίζει καὶ λέει τῆς
γριάς: «Νᾶισαι καλά, μάννα, κι'
ὁ Θεὸς νὰ σοῦ τὰ φέρῃ δεξιά. Ἀπ'
τὸ ὑστέρημά σου μοῦδωκες, καὶ
χόρτασα, κι' εὐφράνθηκα. Μόνο ποὺ
τὸ χέλι ἦταν, θαρρῶ, σὰν κάπως ἄρ-
μυρό, καημένη βάζω, καὶ τραβάει
νερό. Πές μου, γιά νὰ μὴ κοπιᾶζης

ΕΙΚΟΝΕΣ ΖΩΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ὁ σκύλος:—Μπά! ἡ κυρά σου σὲ παίρνει καὶ στὸ
αὐτοκίνητο; Πῶς ξηλεύω!

κι' ὀλόκληρη περιχυμένη ἀπὸ γενα-
ριάτικο φεγγάρι—βαθῶ, κατακάθαρο,
γενναριάτικο φεγγάρι. Ἡ παρασιτιά γί-
νεται παραμῦθι ζωντανό, ζωγραφιὰ
γραμμένη ἀπὸ ξεχωριστὸ κοντύλι...

Τούτῃ ἡ φωτιά, τούτῃ ἡ λάμψη,
τοῦτο τὸ παραμῦθι τὸ μαγικό, τούτῃ
ἡ ζωγραφιὰ μὲ τίς δυὸ τίς ὀψεις, εἶ-
ναι κι' ὁ μοναδικὸς ὁ πλοῦτης τῆς κά-

του λόγου σου, πού τόχεις τὸ σταμνί;» Ἀναστέναξε ἡ γριά. «Νερό, γιόκα μου; τ' ἀποκρίνεται. Δὲν ἔχω τέτοιο πράγμα, νὰ σὲ χαρῶ! Ἀμὴ πού νὰ βρεθῇ νερό τέτοιαν ὥρα, πού μᾶς τὸ κρατεῖ ὁ δράκος καὶ δὲν τ' ἀφήνει;» «Μωρὲ τί λές;» κάνει τὸ παλληκάρι. Ἀγρίεψε. Ρίχνει καὶ μιὰ ματιά κατὰ τὸ σπαθί του, πού τόχε ξεζωστή, γιὰ νὰ δειπνήσῃ, κατὰ τὸ θηκάρι του ἀστραφτοκοπούσε στοῦ λυχνarioῦ τὸ φῶς. «Γιὰ μίλα πὺδ καλά! Γιὰ πές μου, νὰ τ' ἀκούσω». «Βγαίνει γιόκα μου, νὰ σὲ χαρῶ, ἕνα στοιχειό, ἕνας δράκος στὴν πηγὴ πού μᾶς ποτίζει. Κι' ἀνὲ δὲ θέλῃ τὸ πᾶσι ἡ χώρα μιὰ κοπέλλα, νὰ τήνε φάῃ, νὰ χορτάσῃ, δὲν τ' ἀπολαίει τὸ νερό, καὶ θὰ σκάσῃ ὁ κόσμος». «Κι' ἐπνίξε πολλές; ρωτάει τὸ βασιλόπουλο. Πολλὲς ὡς τώρα;» Καὶ παίζοντε τὰ φρούδια του τὰ σμιχτά. «Ἐφτά βδομάδες ἔχει πού φάνηκε στὴν πηγὴ, ἔφτά μορφονιὲς ἐπνίξε. Κι' αὐριο, ὁ κληρὸς ἔλαχε στὴ βασιλοκὸρη... Ἀκού! Σῶπα! Ἀκούς τὸ θρήνος καὶ τὸ κακὸ πού γίνεται στὸ παλάτι;» «Δὲ θέλω ν' ἀκούσω, λέει τὸ παλληκάρι, καὶ σηκώνεται μονομιᾶς ὀρθό. «Ἀντρες δὲν ἔχει τὸ χωριό σας, μωρὲ γριά; Παλληκάρια δὲν ἔχει; μόνο κοπέλλες;».

Σταματᾷ ἡ γιγιά τὸ σεργιό, τὸ βραχνό, τὸ γλυκὸ τὸ παραμῦθι—ν' ἀφογκραυτῇ; τ' ἀκούει ὁ ἔγγονός της; ἡ μὴν τὸν πήρε (νὰ δώσῃ ὁ Θεός!) ὁ ὕπνος κι' ἀποιμήθηκε; ἡ μὴ λαγοκοιμᾶται; ἡ μὴν ἔπεσε σὲ βύθος;

—Νερό, νεράκι! μурμουρίζει ὁ μικρός.

«Ἀχ, δὲν κοιμᾶται! Δὲν κοιμᾶται, καὶ διψάει, καὶ ζητάει νερό—σὺν τοῦ παραμυθιοῦ τὸ βασιλόπουλο...»

Δὲν ἀποκρίνεται ἡ γιγιά. Σὺν ἀπόκριση ἔρχεται ἀπὸ πέρα, μακρυὰ, τουφεκιὰ ξερή. Σὰ μακρυνή, σὺν ἀργοπορεμένη. Ὁ ἡχος, σκληρός, στενός, θαρρεῖς πὺς ὄχι τὸν ἄερα, παρὰ κάποιον κόρφο χτύπησε καὶ τρύπησε καὶ μπήκε μέσα. Κι' ὕστερα μιὰν ἄλλη, τὸ ἴδιο.

Τάχα θὰ περάσῃ ὁ γερο Καλαμέσιος ἀπ' τὸ σπῆτι ἀπόψε, νὰ τὸνὲ δῇ τὸ μικρό; Θάχῃ τὸν καιρὸ; Ἡ γειτόνισσα ἀπὸ νωρὶς τῆς εἶπε πὺς τ' ἀπομεσήμερο φέρανε καινούργιους λαβωμένους στὴν ἐκκλησιά—καὶ βέβαια θάτρεξεν ἐκεῖ. Καὶ τὸ παιδί θὰ νάχῃ πάλι κάψα ἀπόψε.

Σωπαίνει ἡ γιγιά. Βουτὰ τὸ παννὶ μέσα στὸ πιάτο μὲ τὸ ξύδι καὶ βρέχει τοῦ παιδιοῦ τὸ κούτελο. Τὸνὲ σταυροκοπᾷ καὶ τρεῖς φορές.

—Νεράκι, βάβω, δὲν ἀκούς;

Τί σπαραγμός! Ἡ γιγιά βρέχει μὲ τὸ ξύδι τὸ μικρὸ τὸ κούτελο, καὶ σωπαίνει... Ἔτσι, ξαφνικά, τῆς περνᾷ ἀπ' τὸ νοῦ ἡ ἰδέα νὰ βάλῃ λίγο ξεῖδι στ' ἀχειλάκι τοῦ παιδιοῦ, νὰ τὸ δροσίση μὲ κεῖνο. Μὰ ἔπειτα, τὸ μετανοιώνει «μπορεῖ καὶ νὰ ξεχάσῃ» στοχάζεται.

—Δὸς μου, τὸ τουφεκί, νὰ πᾶω νὰ τὸνὲ σκοτώσω γῶ... τὸ δράκο... πού μᾶς κόβει τὸ νερό... Ὁ τὸν παραμονέψω ἀπ' τὴ ραχοῦλα πάνω... Ὁ τὸν φυλάξω καραούλι.

—Ναί, γιέ μου! Νὰ φέξῃ ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα καὶ νὰ πᾶς μὲ τὴν εὐχή μου.

—Τώρα θέλω! Τώρα!

Τί νὰ πῇ ἡ γιγιά; Σωπαίνει πάλι. Παραμιλεῖ ὁ μικρὸς ὁ λαβωμένος. Ἀλήθεια καὶ παραμῦθι γίνονται ἕνα, μέσα στῆς ἀρρώστειας του τὸ βύθισμα. «Ἀχ καὶ σὶ ἀληθινὰ, μοιάζουν ἡ ἀλήθεια μὲ τὸ παραμῦθι: Μήπως ἔχει κι' ὁ κόσμος ἐδῶ νερό νὰ πιῇ, ἀπ' τὰ προχτές;

Τὸ πηγᾶδι τὸ βᾶθύ, στοῦ χωριοῦ τὴ μέση πού ἀνασέρνουν οἱ γυναῖκες τὸ νερό γιὰ τὸ πιόσιμο, φαίνεται πὺς τὸ μόλεψαν, λίγες ἡμέρες τώρα. Τρεῖς-τέσσερις, πού ἦσαν τελευταῖοι, πῆγαν νὰ πεθάνουν ἀπ' τοὺς πόνους. Κι' ὁ γερο-Καλαμέσιος, τοῦ χωριοῦ ὁ γιατρὸς—γιατρὸς γιὰ ὅλα, γιὰ στομάχια καὶ γιὰ λαβωματιές, γιὰ πονόμματα καὶ γιὰ μάτιασμα—ἐβγάλε διαταγὴ νὰ μὴν πιῇ κανένας ἀπ' τὸ πηγᾶδι. Ἴσως ἔχτρὸς, τὴ νύχτα, γλύστρησε ὡς μέσα στὸ χωριὸ κι' ἔκαμε τέτοιο κρῖμα. Ἴσως πάλι καὶ κανένα φορὶ μὲ νάπεσε. Κι' ἔτσι, ἡ γιγιά δὲν ἔχει τί ν' ἀποκριθῇ.

Μὰ τί ἔχει τοῦτος ὁ μικρὸς καὶ κοίτεται στὸ κρεββάτι καὶ συχνανασαίνει καὶ συχναναστενάζει καὶ βογγᾷ ὥρες ὥρες σιγανά, πονετικά;

Ὁ μικρὸς εἶναι, παιδί μου, λαβωμένος, ἀπ' τὸν πόλεμο. Πολεμάει μὲ τὸν ἔχτρὸ. Βγήκε στὸ κλαρί καὶ φύλαξε καραούλι...

Δὲν εἶναι τοῦτος μόνο. Εἶναι κι' ὁ Λάμπρος ὁ γείτονας, κι' ὁ Φῶτος ἀπ' τὴν πέρα γειτονιά κι' ὁ Ἀναστάσης ἀπ' τὴν ἄλλην ἐνορία καὶ—νὰ τὸ ποῦμε καὶ τοῦτο; εἶναι κι' ἡ Μόσκω, ἡ Μοσκούλα τοῦ παπᾶ ἡ ἀνεψιά, πού λέει πὺς θὰ ντυθῇ, καμμιὰ βραδυὰ, ἀντρίκεια καὶ θὰ γλυστρήσῃ ἀντίκρυ.

Σχολεῖο πᾶς δὲν ἔχει. Κόπηκαν τὰ γράμματα. Τί νὰ γένῃ; Καλὲς ἦσαν οἱ βραδυές, πού ἕνα-ἕνα τὰ παιδιά μαζεῦονταν στοῦ παπᾶ τὸ σπῆτι—κι' ὅταν ἦταν φεγγαράκι στὸ δρόμο, τραγουδοῦσαν κιόλα:

Φεγγαράκι μου καλό,
Φέγγε μου νὰ περπατῶ,

Νὰ πηγαῖνω στὸ σχολεῖο,
Νὰ μαθαῖνω γράμματα,
Γράμματα, σπουδάματα,
Τοῦ Θεοῦ τὰ πράγματα...»

Κι' ἀνάθε ὁ Παπᾶ Ντόμος τὸ λυχνάρι, ἐπαίρει τὸ κομπολόι στὸ χέρι καὶ καθόταν σταυροπόδι ἀπάνω στὸν παλιὸ τὸν ὄντα καὶ τὰ παιδιά, ὁλόγυρά του, ἄλλο πάνω σὲ κανένα κηλίμι, ἄλλο σὲ κουτσὸ σκαμνί, ἄλλο στὸ σοφὰ τὸν ἴδιο, ἄλλο ὀρθιο στὸν τοῖχο γιὰ ν' ἀκούῃ καλύτερα. Ἐνα-ἕνα, σίμωνε τὸ λυχνάρι, ἔσκυβε πάνω στὸ Ἀλφαθητῆρι, καὶ διάβαζε τὸ μάθημά του. Στούς πὺς μεγάλους ἔδινε καὶ τὸ Ψαλτήρι—μὲ τὰ μεγάλα κεφαλαῖα γράμματα, τὰ κόκκινα, στὴ Βενετιά τυπωμένο, γερὰ δεμένο καὶ μ' ἀσημένιες κόπτες, γιὰ νὰ σφαλᾷ καλά ὅμως παλὶ καὶ συχνὰ-πυκνὰ, περιχυμένο ἀπὸ σταλαγματιὰς κερὶ καὶ λάδι... Τί νὰ γίνῃ; Ἀς ἄλλαξαν οἱ καιροὶ καὶ θάδρισκαν καλύτερο.

Τέλειωναν τὸ διάβασμα καὶ τὴ Γραμματικὴ, κι' ὁ Παπᾶ Ντόμος τοὺς ἔλεγε τὴν Ἱστορίαν. Τοὺς ἔλεγε γιὰ τὴν Ἑλλάδα πού ἦταν μιὰ φορὰ: γιὰ τοὺς ἀρχαίους. Κι' ἔπειτα, γιὰ τὴ μεγάλη Αὐτοκρατορία τῆς Βυζαντινῆς, πού ἀστραφτε, χίλια χρόνια, τιμὴ καὶ δόξα στὸν κόσμο γύρω τῆς.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ

Δὲν εἶμαι ἕνα ἄρρωστο παιδί
Μὰ πὺς φοβάμαι, πὺς φοβάμαι!...
Γιατί γι' ἀσήμαντη ἀφορμὴ
Νὰ λαχταρῶ καὶ νὰ λυπᾶμαι;...

Ἐνα λουλούδι πού στὴ γῇ
Ἐξαφνὰ γέρνει μαρμαμένο,
Ἐνα πουλάκι στὸ κλουβί
Ὅπου στενάχει λαβωμένο,

Τὸ συννεφάκι στὸ βουνό
Καὶ τῆς βροχοῦλας οἱ ψιχάλες,
Τ' ἀστρο πού σβεῖ στὸν οὐρανό
Εἶναι οἱ λύπες μου οἱ μεγάλες!...

Ὅλα βαραίνουν τὴν ψυχὴ
Σχεδὸν δίχως καμμιὰν αἰτία
Καὶ μοῦ τυλγίζουν τὴ μορφὴ
Σὲ μιὰ βαθεῖα μελαγχολία.

Ἄν κάνω κανενὸς κακὸ
Οἱ τύψεις μου μὲ ξενυχτίζουν
Καὶ κλαῖω ἀθέλητα, σὺν δῶ
Τὰ μάτια τοῦ ἄλλου νὰ δακρῶζουν...

Μὲ πλημμυρᾷ μ' ἐπιμονὴ
Μὲ ἀόριστὴ ἀνησυχία
Τὸ κάθε τι μὲ συγκινεῖ
Στὴ νοσηρὴ μου εὐαισθησία.

Δὲν εἶμαι ἕνα ἄρρωστο παιδί
Μὰ πὺς φοβάμαι, πὺς φοβάμαι!...
Γιατί γι' ἀσήμαντη ἀφορμὴ
Νὰ λαχταρῶ καὶ νὰ λυπᾶμαι;...

ΜΑΡΙΚΑ ΦΑΛΑΓΓΑ

ΑΘΗΝΑΙ-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΠΑΤΡΙΔΑ

Ἀγαπητοί μου,

Η ΜΕΓΑΛΗ Ἡμέρα, ἡ 25 Μαρτίου, πού μὲ τόση μεγαλοπρέπεια, μὲ τόση πατριωτικὴ συγκίνηση, μὲ τόσο ἐνθουσιασμό, γιορτάσαμε προχθές, μᾶς ξανάφερε πὺς κοντὰ τὴν ἰδέαν τῆς Πατρίδας, ὅπως τῆς ἡμέρας πού μεταλαβαίνουμε, νοιώθουμε πὺς κοντὰ μας τὸν Χριστό. Γιατί κι' ὁ πατριωτισμὸς εἶναι μιὰ θρησκεία, κι' ἡ ἐθνικὴ γιορτῇ, πού ξαναγυρίζει κάθε τόσο, εἶναι σὰ μιὰν ἀγία μετάληψη πατριωτισμοῦ.

Τὰ τελευταῖα χρόνια ἡ ἰδέα τῆς Πατρίδας εἶχε παραμερισθεῖ κάπως στῆς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ ἄλλες ἰδέες ἀντιθέτες, πολέμιες, πού τῆς ἔλεγαν κοσμοπολιτικὲς, ἀνθρωπιστικὲς καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλο. Ἀλλὰ ὁ ἐνθουσιασμὸς πού παρατηρήθηκε φέτος τὴν 25 Μαρτίου, μαρτυρεῖ πὺς οἱ ἄνθρωποι εἶδαν τὴν πλάνη τους καὶ ξαναγύρισαν στὰ παλιά, τὰ ὠραῖα ἰδανικά. Κι' ὁ γυρισμὸς αὐτὸς εἶναι γενικὸς. Σὲ ὅλο τὸν κόσμο, παιδιά μου, κι' ἐκεῖ ἀκόμα πού εἰς ἀνθρωποι εἶχαν ἀπομακρυνθεῖ πολὺ περισσότερο ἀπὸ ἐμᾶς ἐδῶ, ξαναγύρισαν στὰ ἰδανικά τῆς Θρησκείας, τῆς Πατρίδας, τῆς Οἰκογένειας, σ' ὅλα ἐκεῖνα πού ἦσαν καιρὸ—πρὶν ἀπὸ τὸ μεγάλο Πόλεμο—φαίνονταν σὺν χρεωκοπημένα. Γιατί, ἀπεναντίας, χρεωκοπημένα φάνηκαν τὰ καινούργια ἰδανικά, αὐτὲς οἱ πλάνες κι' οἱ οὐτοπίες πού ἐδαζίλευαν τότε καὶ παρ' ὀλίγο νὰ καταστρέψουν τὴν πολιτισμένη ἀνθρωπότητα.

Χωρὶς Θρησκεία, χωρὶς Πατριωτισμὸ, χωρὶς Οἰκογενειακὴ στοργή, κοινωνία δὲν μπορεῖ νὰ υπάρξῃ. Κανέν' ἄλλο ἰδανικὸ δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰ νικητικαταστήσῃ αὐτὰ τὰ μεγάλα καὶ τὰ αἰώνια. Δοκίμασαν νὰ νικητικαταστήσουν τὸν Θεὸ μὲ τὴν Ἐπιστήμη ἢ τὴν Ἀνθρωπότητα κι' αὐτὲς τῆς ἰδέας νὰ λατρεύουν σὰ νέους θεούς. Οὐτοπία! Ἐνας εἶναι ὁ Θεὸς κι' ἡ λατρεία Του περιλαμβάνει τὰ πάντα. Δοκίμασαν νὰ καταργήσουν τὴν Οἰκογένεια, κι' ἀπὸ τῆς πολλῆς οἰκογενείας νὰ κάνουν μιὰ μὲ οἰκογενειάρχην... τὸ Κράτος. Οὐτοπία! Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ νικητικαταστήσῃ, γιὰ τὰ παιδιά, τὸν φυσικὸν τοῦ Πατέρα, τὴ φυσικὴν τοῦ Μητέρα, οὐτε ὑπάρχει στοργὴ πὺς ἀληθινὴ ἀπὸ ἐκείνη πού δένει μεταξύ τους τὰ φυσικά Ἀδέλφια. Δοκίμασαν, τέλος, νὰ θεωρήσουν Πατρίδα ὅλη τὴ γῆ, νὰ καταργήσουν

τὰ σύνορα καὶ νὰ ἐνώσουν ὅλες τῆς πατρίδες σὲ μιὰ. Οὐτοπία! Πουθενὰ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ βρῇ κανένας ἐκεῖνο πού βρίσκει στὴν Πατρίδα τὴ δική του!

Εἶναι σὰ μιὰ μεγαλύτερη Οἰκογένεια, Κι' ὅπως γιὰ τὴν κοινωνία εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ὑπάρχουν πολλὲς Οἰκογένειες, ἔτσι καὶ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα πρέπει νὰ ὑπάρχουν πολλὲς πατρίδες. Οἱ ἄνθρωποι πού ἔχουν τὴν ἰδίαν γλῶσσα, τὴν ἰδίαν θρησκείαν, τῆς ἰδίας παραδόσεις, τὰ ἰδία ἔθιμα, κι' ὅταν ἀκόμα δὲν κατοικοῦν στὸν ἴδιον τόπον, ἀποτελοῦν ἕνα ἔθνος, τὸ ἴδιο. Κι' αὐτὸ τὸ ἔθνος τὸ συμβολίζει ἡ Σημαία του. Αὐτὴ ἡ σταυροφόρα καὶ γαλανόλευκη πού συμβολίζει τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Ἑλληνισμό, εἶναι ἡ δική μας. Κάθε Ἑλληνας τὴν ἔχει σύμβολόν του—καὶ λατρεῖα του—εἴτε

στὴν Ἑλλάδα μένει εἴτε ἄλλοῦ. Οἱ ἄλλες σημαῖες, κατάβαθα, τοῦ εἶναι ξένες, κι' ὅταν ἀκόμα εἶναι φιλικές. Γιατί συμβολίζουν ἄλλα ἔθνη—ἄλλες γλῶσσες, ἄλλες θρησκείες ἄλλες παραδόσεις, ἄλλα ἔθιμα.

Ἐνας πατριώτης δὲν πρέπει βέβαια νὰ περιφρονῇ ἢ νὰ μισῇ τῆς ἄλλες πατρίδες, τῆς ἄλλες σημαῖες. Ἀπεναντίας, πρέπει νὰ γαπᾷ καὶ νὰ θαυμάζῃ, εἰ ἔχουν κι' αὐτὲς θαυμαστὸ ἢ αξιογάπητο. Ἀλλὰ περισσότερο ἀπ' ὅλες τῆς δικῆς του. Κι' ὅταν ἀκόμα εἶναι μικρή, ἢ φτωχή, ἢ ἀδόξη. Γιατί αὐτὴ ἔχει εἰς τὴν ποθεῖ κι' αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ του, καὶ μόνο σ' αὐτὴ πρέπει νὰ προσιωθῇ σὰ νὰ τὴν ὑπηρετήσῃ, γιὰ νὰ τὴν κάμῃ, μαζί μὲ τοὺς ἄλλους πατριώτες, μεγάλη, πλούσια καὶ δοξασμένη.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΣ'.

Ἡ αὐλὴ ἔγινε ἄνω-κάτω. Πετάχτηκαν τὰ πουλιά, πετάχτηκαν τὰ τετράποδα, νὰ ἰδοῦν τί ἐπαθε ὁ καϊμένος ὁ Γκρινιάρης. Μὴ τὸν ἔσφαξαν, ἀλήθεια, γιὰ νὰ τὸν κάμουν λουκάνικα καὶ χοιρομέρι;

Καὶ ποῖος ἄλλος πετάχτηκε, νομίζετε! Ὁ κυρ-Ἀρουραῖος ὁ ἴδιος! Ἀλλ' αὐτὸς ἀπὸ τὸ φόβο του. Τὸν τρώμαξαν τὸν παραξάλλισαν τόσο ἐκεῖνα τὰ τσιρίγματα, ὥστε ἡ τρούπα του δὲν τὸν χωροῦσε πιά, καὶ βγήκε, χωρὶς καλὰ-καλὰ νὰ θέλῃ καὶ νὰ ξέρῃ τὸ γιατί, κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ ἐδῶ κι' ἐκεῖ σὺν τρελλός.

Τὸν εἶδε ἡ Κουκουβάγια κι' ἄρχισε: «Σὲ βλέπω! σὲ βλέπω!...» Ἡ

στοιγγιὰ φωνὴ τῆς τὸν ἀποτρέλλανε. Κι' ἀντὶ νὰ τρέξῃ πίσω κατὰ τὴν τρούπα του, νὰ χωθῇ, ἔτρεξε κατὰ τὸ κοπτεῖσι.

—Νὰ τὸς! φώναξε ἡ Ἀσπροῦλα μόλις τὸν εἶδε. Πιάστε τον! διώχτε τον! Εἶναι αὐτὸς πού μοῦ κλέβει ταῦτά μου! εἶναι αὐτὸς πού ὅλους ἐδῶ μέσα μᾶς περᾷ! Πιάστε τον!

Ἡ Κουκουβάγια πρῶτὴ ὅρμησε ἐξοπίσω του, νὰ τὸν ἀρπάξῃ μὲ τὰ φοβερά της νύχια. Μαζὶ τῆς κι' ἡ Ἀσπροῦλα κι' ὅλα τὰ ἄλλα ζωντανά. Ὁ κυρ-Ἀρουραῖος κατάλαβε πὺς δὲν θὰ τὴ γλύτωνε παρὰ μόνο ἂν κατάφευγε νὰ φτάσῃ στὸ χωράφι του. Καὶ τὸ βάλε στὰ τέσσερα, κι' ἔγινε καννός.

Ἐτσι γλύτωσε μὲ τὴ φευγάλα. Κι' ὅταν ἔφτασε στὸ χωράφι του καὶ ξαναβοῆκε τὴ φωνιά του, ἔκαμε ὄρκο νὰ μὴν ἀπομακρυνθῇ πιά ἀπὸ ἐκεῖ, πού ἦταν τὸ βασιλείον του καὶ ζοῦσε ἡσυχος κι' εὐτυχισμένος.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΣΤΡΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ALEXANDRE ALANOF
και JACQUES CHRISTIAND

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ο Έρρικος ήταν καταχαρούμενος αλλά νευρικός σαν νεαρή δεσποινίδα που ετοιμάζεται για τον πρώτο της χορό.

— Βαρνάβα, φίλε μου, είπε θά σ' αφήσουμε εδώ καπετάνιο και νοικοκύρη. Αν θελήσεις να μās πής τίποτε χρησιμοποίησε αυτό το μικρό τηλέφωνο... Έτσι κι' αλλιώς σου συνιστώ να στερεώσης τ' ακουστικά στ' αυτιά σου γιατί μπορεί· έμεις να σ'ε χρειαστούμε τίποτε, καπετάνιο μου. Πρέπει όμως πρώτα να καταργήσουμε την έλξη. Προσοχή! Τώρα θά γίνουμε έλαφροί σαν πουπούλα.

— Τι καινούργια μανούβρα είναι πάλι τούτη! άναστένανε ο Βαρνάβας σηκώνοντας τὰ χέρια του ψηλά.

Ο Έρρικος ωστόσο είχε άπλωσει το χέρι του στο κουμπί του αερίου και έκλεισε τον διακόπτη. Τὰ χέρια του Βαρνάβα έμειναν ψηλά στον άέρα χωρίς να μπορούν να κατεβούν.

— Ω συμφορά μου, τί είναι αυτό που έπαθα; Δεν μπορώ να κατεβάσω τὰ χέρια μου. Έσείς θά φταίτε αν πεθάνω.

— Όχι, καίμενε, Βαρνάβα. Κάνε μια μικρή προσπάθεια και τὰ χέρια σου θά πέσουν από μόνα τους.

Κι' αλήθεια μόλις έβαλε ο Βαρνάβας λίγη δύναμη τὰ χέρια του έπεσαν, κι' έπεσαν μάλιστα με τόση όρμη ώστε χτύπησαν επάνω στα πλευρά του.

— Μπράβο! του φώναξε ο Έρρικος γελώντας. Πήδηξε τώρα λιγούλακι για να ιδής πως δεν έχεις πάθει τίποτε.

Μη καταλαβαίνοντας καθόλου αυτό το μυστήριο, ο Βαρνάβας υπάκουσε. Έδωσε μια μικρή ώθηση και τότε ο Έρρικος και ο Άνδρέας τον είδαν να πετάει κατ' ευθείαν προς το ταβάνι της βολίδας. Μόλις πρόφτασε ο Έρρικος ν' άπλώσει το χέρι του για να τον έμποδίσουν να σπάσει το κεφάλι του επάνω στη μεταλλική όροφή. Κι' ο ίδιος με μεγάλη δυσκολία κρατήθηκε για να μην πετάξει μαζί του. Για να κάνει όμως γούστο δεν κατέβασε τον Βαρνάβα κάτω, αλλά τον άφησε μετέωρο να πετάει στη μέση της κάμαρας. Ο δύστυχος ο Βαρνάβας δεν τολμούσε πια ούτε τὰ δάχτυλά του να κουνήσει.

— Τι είναι πάλι τούτο; Τι είναι! αυτό που έπαθα. Πετάω; Είμαι φάντασμα; Για πήτε μου, κύριε Έρρικος, μήπως έχω πεθάνει;

— Άκουσε, Βαρνάβα, είπε ο Έρρικος, θά προσπαθήσω να σου εξηγήσω τί συμβαίνει. Έχεις ακούσει για την βαρύτητα; Ξέρεις πως όταν ένα μήλο ξεκολλήσει από το κλαρί του πέφτει κάτω στο χώμα, γιατί έλκεται από τη γη. Έδώ όμως βρισκόμαστε τόσο μακριά από τη γη, τόσο μακριά, τόσο μακριά, ώστε η έλξη της δεν έχει πια καμμία επίδραση

Ο Έρρικος και ο Άνδρέας τον είδαν να πετάει κατευθείαν προς το ταβάνι (Σελ. 148, στ. α')

επάνω μας. Κατά βάθος το ζήτημα είναι πολύ πιο πολύπλοκο. Άλλά ας άρκεσθής για την ώρα σ' αυτή την εξήγηση, καίμενε Βαρνάβα.

— Μά δεν είμαι τόσο βλάκας για να μην καταλαβαίνω, διαμαρτυρήθηκε ο Βαρνάβας.

— Ναί μά εγώ βαρύνεμαι και ούτε έχω και καιρό να σου τὰ εξηγήσω όλα αυτά. Γνώριζε μόνον ότι εδώ που βρισκόμαστε δεν υπάρχει βαρύτης. Αν δηλαδή σ' βάσουν επάνω στη ζυγαριά, δεν θά ζυγίζεις ούτε ένα δράμι, γι' αυτό μπορείς και πετάς με τόση ευκολία. Πρέπει να σου προσθέσω ακόμη ότι πρέπει να προσέχης πολύ όταν θά μείνης μόνος σου μέσα στην καμπίνα την ώρα που θά έχουμε βγή έξω εγώ και ο κύριος

Άνδρέας, γιατί οι μυώνες σου ως τώρα είναι συνειθισμένοι να βρίσκονται σε διαρκή πάλη προς την βαρύτητα και αν δεν τὸ λάβης αυτό υπ' όψει σου, κάθε σου κίνηση, και η παραμικρότερη, θά έχη άπρόοπτες συνέπειες. Δοιπόν κάνε μικρές κινήσεις και πολύ έλαφρές, έτσι, μπράβο, μια μικρή προσπάθεια ακόμη και θά κατεβής.

Μ' άπερίγραπτες προφυλάξεις, πατώντας στις μύτες των ποδιών σαν μπαλαρίνα, ο Βαρνάβας, μόλις ήρθε σ' έπαφή με το πάτωμα έπήγε κι' επλάγιασε στην κουκέτα του. Έκρινε πως αυτό ήταν τὸ πιο φρόνιμο που είχε να κάνει.

— Άλλά, είπε, αφού ξαπλώθηκε και μόρρεσε όπωσδήποτε να σκεφθῇ καθαρά, έσείς τραβήξατε ένα μοχλό και έγιναν όλα αυτά τὰ πράγματα.

— Ναί, άποκρίθηκε ο Έρρικος. Κατεβάζοντας τον μοχλό αυτόν έκλεισε τὸ γκάζι. Ός τή στιγμή εκείνη η ταχύτης της βολίδας γινόταν όλοένα και μεγαλύτερη και θά έχης ίσως παρατηρήσει πως όταν βρισκόμαστε στο τραίνο ή στο αυτοκίνητο και αυξάνει πολύ η ταχύτης, νοιώθεις σαν μια άόριστη δύναμη που σ'ε κολλάει επάνω στο κάθισμά σου. Αυτό συμβαίνει τώρα και με μās και στην περίπτωση μας έρχεται να αντικαταστήσει την έλξη της γης. Μη φοβάσαι όμως. Σὲ λίγες ώρες θά εξακολουθήσουμε πάλι τὸν δρόμο μας όπως πριν και τὰ πράγματα θά ξαναέρθουν στη θέση του. Τώρα άφεθήκαμε τὰ πέφτουμε στο κενόν ελεύθεροι για να μπορέσουμε να κάνουμε αυτή τη μικρή έκδρομή.

Όταν είδε τον Έρρικο να πηγαίνει κοντά σε μια μεγάλη σιδερένια πόρτα, που έμοιαζε με πόρτα χρηματοκιβωτίου, και να ετοιμάζεται να την άνοίξει, ο Βαρνάβας δεν μόρρεσε πάλι να συγκρατήσει μια φωνή τρόμου. Ο δύστυχισμένος υπηρέτης, ύστερα απ' όλες αυτές τις άλλεπάλληλες συγκινήσεις, δεν μπορούσε πια να κυριαρχήσει στα νεύρα του. Ήταν κατάχλωμος, τὰ μάτια του γυάλιζαν σαν από πυρετό και φαινόταν σ' αλήθεια άρρωστος.

— Αυτή η πόρτα, φώναξε, είναι η πόρτα που βγάζει έξω στο κενόν. Δεν φαντάζομαι να κάνετε έσείς οι δύο σας τη βουτιά και να μ' αφήσετε έμένα εδώ μέσα ολομόναχο.

(Άκολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΗΙΜΙΛΙΟΥ ΝΤΕΒΩ

— Συνέχεια από τὸ προηγούμενο —

Άλλο περίεργο: τὰ γαϊδούρια του Μαρίου και του Δουμποδάνου έτρεχαν τώρα μια χαρά. Τὰ φιλοτιμούσε, φαίνεται, τὸ γαϊδούρι του Σαϊζάνη, που έτρεχε μπροστά μ' όλη του τη γρηγοράδα, σὰ να είχε καταλάβει πως γινόταν άγώνας και δεν ήθελε να ξεπεράσουν, δεν τὸ καταδεχόταν!

Άξαφνα, στόπ! Ο γαϊδάρος του Δουμποδάνου, εκεί που κόντευε νάρθη πρώτος, στάθηκε σὰ να είχε πετρώσει! Φυσικά, αυτό δεν άρεσε καθόλου στον μικρόν άναβάτη του. Κι' άρχισε να τὸν χτυπά μ' όλη του τη δύναμη:

— Ντέ!... κουνήσου!... Τι καρφώθηκες έτσι;... Ντέ, ντέ, μη σ'ε σκοτώσω!

Τότε, που λέτε, ο γαϊδάρος έθύμωσε. Σαμήλωσε τὸ κεφάλι του, σήκωσε τὰ πιασινά του, κι' άρχισε να δίνει τέτοιες κλωτσιές τὸν άέρα, που τὰ πόδια του, από κάθετα, γίνονταν όριζόντια. Που να σταθῇ πια στη ράχη του ο Δουμποδάνος! Με την τρίτη, κλωτσιά, τὸ σῶμα του τινάχτηκε ψηλά, έκαμε μια χαριτωμένη καμπύλη στον άέρα, κι' από κει μπράφ! έπεσε χάμω και ξαπλώθηκε φαρδύ-πλατύ στη χλόη.

Οι άλλοι, όχι μόνο δεν έπρόφθασαν να δώσουν στο φίλο τους καμμία βοήθεια, παρά ούτε κατάλαβαν τὸ πάθημά του, γιατί οι τρείς κλωτσιές του γαϊδάρου και τὸ πέσιμο του άναβάτη του έγιναν άψε-σβύσε. Μόνο σὰν άκουσαν τις φωνές του, γύρισαν και τὸν είδαν πεσμένο.

Ευτυχώς δεν εκτόπησε πολύ και μόρρεσε να σηκωθῇ άμέσως. Μά είχε θυμώσει και τὸ πρόσωπό του ήταν κατακόκκινο.

— Γομάρι! μουρμούρισε· τώρα θά σου δείξω εγώ.

Κι' ετοιμάστηκε να τιμωρήσει αυστηρά τὸν άτακτο γαϊδάρό του, να τὸν δείρῃ άλύπητα με τὸ ραβδί του. Άλλά τὸ μετάνιωσε και κρατήθηκε.

— Τί θά κερδίσω να τὸν δείρω; συλλογίστηκε· ζωο είναι, γιατί τὸν τιμώ;

— Καλέ, πως έπεσες; τὸν ρώτησαν ο Μάριος κι' ο Παύλος, που τὸν είχαν πλησιάσει.

— Έπεσα για να μάθω άλλη φορά να κάνω άλλαγή, άποκρίθηκε ο Δουμποδάνος.

Η «όνδρομία» τελείωσε. Κι' άφου περιπλανήθηκαν ακόμη λίγο στο

δάσος, ξεκίνησαν για να γυρίσουν στον πύργο.

— Έ, πως περάσατε; τὸς ρώτησε η κυρία Δουμποδάνου.

— Περίφημα!

— Σας φύλαγε καλά ο άγωγάτης;

— Μπά! Δεν τὸν είδαμε, παρά μόνο στο γυρισμό. Μά μωρά είμαστε για να μās φυλάγῃ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

Τὸ μπάνιο

Τὴν άλλη μέρα δεν πήγαν πουθενά. Γιατί ο Δουμποδάνος πονούσε ακόμη απ' τὸ πέσιμο και με δυσκολία μπορούσε να περπατῇ. Έτσι τὰ παιδιὰ κάθησαν στον πύργο και μόνο στον κήπο κατέβηκαν να παίξουν.

Ο κήπος πραγματικῶς ήταν ωραίος. Είχε πολλά σπάνια φυτά, δρομάκια στρωμένα, με άμμο, πυκνές δενδροστοιχίες κι' ένα θερμοκήπιο με τζάμια όπου φάνταζαν πολύχρωμα εξωτικά λουλούδια. Οι φίλοι κατενθουσιάστηκαν μ' αυτόν τὸν κήπο κι' ο Δουμποδάνος καμάρωνε, χωρίς αυτή τη φορά να κρυφογελά κανένας.

Ο κήπος είχε και μια πλατεία, και στή μέση της πλατείας αυτής ήταν μια μεγάλη δεξαμενή περικυκλωμένη από βραχάκια. Τὸ νερό έπεφτε από τὰ βραχάκια αυτά μέσα στη δεξαμενή, και ο κρότος που έκανε ο μικρός αυτός τεχνιτός καταρράκτης ήταν κάτι θαυμάσιο.

Στὴ δεξαμενή κολυμπούσαν και κοκκινόψαρα. Ο Μάριος δεν ξεκολλούσε τὰ μάτια του απ' αυτά, και μια στιγμή ο Δουμποδάνος τὸν ρώτησε:

— Τί κοιτάς εκεί με τόση προσοχή; — Αυτά εδώ, άποκρίθηκε ο Μάριος δείχνοντας τὰ κοκκινόψαρα.

Μη σὸυ βρίσκειται κανέν' άγχιόστρι;

— Τί να τὸ κάμης;

— Να ψαρέψω.

— Έ! θέλεις να ψαρέψῃς τὰ ψάρια της δεξαμενής;

— Γιατί όχι;

— Μ' αυτό τὸ ψάρεμα είναι άπαγορευμένο, Μάριέ μου!

— Κρίμα! Έκαμε ο Μάριος. Χά-νουμε μια ωραία διασκέδαση.

Κι' ακολουθήσε τὸ Δουμποδάνο, που ήθελε να δείξῃ στους φίλους του κι' άλλα ωραία μέρη του κήπου.

Ο νοῦς του όμως ήταν στα ψάρια. Τὸυ μπήκε η ιδέα να τὰ ψαρέψῃ κι' ήθελε καλά και σώναι να τὸ κάμῃ. Τί άπαγορευμένο και ξαπαγορευμένο; Αυτά ο Μάριος δεν τάκουε...

Ξεγελά λοιπόν τὸς άλλους, που κοίταζαν ένα σπάνιο λουλούδι, τὸς φεύγει και, χωρίς να τὸν ιδούν, γυρίζει ίσια στη δεξαμενή.

Τὰ ψάρια ήταν όλα σχεδόν στην επιφάνεια τοῦ νεροῦ κι' από μακριά φαίνονταν σαν ένα κόκκινο χαλί που έμούσκευε. Καθῶς τὰ είδε, ο Μάριος ηλεκτρίσθηκε. Άχ, και νάπιανε μερικά! Άλλά πως μπορούσε, αφού δεν είχε ούτε καλάμι, ούτε τριχιά, ούτε άγκίστρι, ούτε δόλωμα;... Μπά! κι' αν δεν είχε σύνεργα, τί πείραζε; μήπως δεν είχε τὰ χέρια του;

Άνέβηκε στα χείλη της δεξαμενής, σιγά-σιγά για να μην τρομάξουν τὰ ψάρια, έσκυψε με προσοχή κι' άπλωσε τὰ χέρια του για να πιάσῃ τὸ πλησιέστερο ψάρι... Άλλά τὸ ψάρι δεν στεκόταν σε μια θέση, κολυμπούσε. Και καθῶς είδε, φαίνεται, τὴ σκιά τὸν χειρῶν τοῦ Μαρίου πάνω στο νερό, φοβήθηκε κι' άπομακρύνθηκε. Ο Μάριος τότε, άσυλλόγιστα, έσκυψε και περισσότερο. Και πλάφ! πάρ' τον μέσα στη δεξαμενή!

Ω! τώρα θά μπορούσε να πιάσῃ δσα ψάρια ήθελε.

(Άκολουθεί) Μετάφρ. π. ι. σ. και γρ. ε

ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ ΜΕ ΣΠΙΡΤΑ

Νά, κι' ένα κυνήγι δορκάδος στο δάσος, καμωμένο με σπέρτα, όπως και τάλογάκια τοῦ προηγούμενου φυλλαδίου.

Άνεκοινώθη από τὴν Τρύπα στο Νερό

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Τη μέρα αυτή, την άγια κι' ιερή, τη σοβαρή κι' επίσημη, τη χαριόσυνη και γιορτινή, τη μέρα αυτή την ανοιξιάτικη, που τη λούζει ο αιώνιος ήλιος ο ελληνικός και τη χαϊδεύει απαλά το γλυκό μαρτιάτικο αεράκι, τάραξι της θάλασσας και του βουνού, τη μέρα αυτή άς σταθούμε για λίγο σκεπτικοί, κι' άς ενώσουμε τις σκέψεις μας κατανοητικά σ' ένα κοινό όσο κι' ύψεστερο προσκύνημα, σ' ένα πνευματικό μνημόσυνο όλων εκείνων των μεγάλων κι' ηρώων μορφών που αγωνιστήκανε και πέσανε για την έλευθερία και το μεγαλείο της Πατρίδας μας. "Άς σταθούμε προσεκτικά για μιάν στιγμή μπρος στα φάσματα των ισχυρών εκείνων φυσιογνωμιών που με τη μεγάλη τους άτομική αξία σφυρηλατήσανε σ' όλο της το παράστημα την νεότερη "Ελλάδα. "Άς θαυμάσουμε την άντοχή του έθνους μας, τη δύναμη της φυλής μας, το αίμα μας, αίμα γερό και δυνατό, άς πιστέψουμε πως μόνο ήρωες άπογόνους, άντάξιους ένδοξων προγόνων, είναι δυνατό να δημιουργήσουν. "Άς άποχτήσουμε αυτοπεποίθηση, υπερηφάνεια έθνική, πίστη για την προσωπική μας αξία, που μόνοι μας άς κοιτάξουμε να τη διαμορφώσουμε. Κι' ένστερνίζόμενοι τη σωστή εκείνη ρήσι που λέει πως η ιστορία ένός έθνους πάντα δημιουργεί ύποχρεώσεις για τους μεταγενεστέρους, άς τραβήξουμε όλοψυχα για τη δημιουργία ένός γνήσιου νεοελληνικού πολιτισμού, προϊόντος της δικής μας άποκλειστικά δράσης κι' αξίας και πλαισιωμένου στα σύνορα τα φωτεινά του σύγχρονου πανανθρώπινου οικοδομήματος του πολιτισμού.

Κυρίαρχος του Σύμπαντος [B]

ΑΝΟΙΞΗ

Le temps a laissé son manteau
de vent, de froidure et de pluie
Il s'est vêtu de broderie
De soleil, riant, clair et beau.

Charles d'Orléans

Ούτε βροχές, ούτε άνεμοι, ούτε κρύα πιά. Ούτε το μελαγχολικό χτύπημα των σταγόνων της βροχής στα τζάμια, ούτε το άγριο φύσημα του βορρά, ούτε το άσπρο και κροσσέντο της γης, ύπάρχει πιά. "Ο χειμώνας, ο γέρος αυτός, μέσ' τις γούνες του τυλιγμένος, έφυγε. Κι' άπρε μαζι του την άγριότητα της φύσεως και τη μελαγχολία.

"Ηρθε η άνοιξη!
"Ηρθε η χαρά, η έλπίδα, η νεότητα. Γιατί η άνοιξη είναι η νεότης του χρόνου. Εύθυμη, άμεριμνη, χαρούνη, ήρθε με τη πρασινάδα της και τα λουλούδια της.

"Ηρθε με τα γέλια, τα τραγούδια, τις χαρές. "Έντυσε τη γη με το χρώμα της

ελπίδας: πράσινο, παντού πράσινο. Τά στάχνα, τα άποτελέσματα των κόπων του γεωργού, πρασίνισαν. Τά γυμνά δέντρα, που τάχε μαδίσει το μελαγχολικό φθινόπωρο, άρχίζουν να πρασινίζουν κι' αυτά. "Άλλα άνθίζουν. Και βλέπει κανείς, άνάμεσα στις πράσινες εκτάσεις των χωραφιών, να ξεχωρίζουν, τάνθισμένα δέντρα, άλλα άσπρα, άλλα ρόζ. Είναι ντυμένα με τα γιορτινά τους, γιορτάζουν κι' αυτά.

Τι ώραία που είναι η φύση! Δένε ότι η άγριότης της, της δίνει μεγαλοπρέπεια. Μά, μήπως κι' η γαλήνη δέν της δίνει επίσης μεγαλοπρέπεια, μήπως κι' έτσι δέν φανερώνεται το μεγαλείο της;

Πόσο εύχαριστίσαι, να κοιτάξης όλόγυρά σου! "Επάνω σου ό καταγάλανος ελληνικός ούρανός με το λαμπρό του ήλιο! Στα πόδια σου, γύρω σου, παντού, η γη καταπράσινη κι' άνθοστολισμένη. Τά στάχνα, καθώς τα κουνά ό άέρας, σχηματίζουν μιάν πράσινη θάλασσα με θρόαυς κυματισμούς. Και μέσα στη θάλασσα αυτή φαντάζουν σάν κοράλλια, οι άλικες παπαρούνες.

Και πιο κάτω, μακριά, η καταγάλανη θάλασσα, ό καθρέφτης τ' ούρανού, έχει ένα χρώμα που σου δίνει την έντύπωση, ότι κι' αυτή γιορτάζει τον έρχομό της άνοιξης.

"Όλα γελούν, χαίρονται. "Η φύσις όργιάζει. Είναι άνοιξη, η νεότης του χρόνου... Στέφανος της Δόξης [B]

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Δέν ξέρω πως μου ήλθε άποψη να άνοιξω τα δυό συρταράκια του μαθητικού μου γραφείου, που σάν ήμουν μικρούλα βρισκόμουν πάντα εκεί άνασταλεύοντας, τακτοποιώντας τα μικρά μου πραγματάκια. Αυτό το παλιωμένο έπιπλο φέρνει μπροστά στα μάτια μου πολλές, πολλές εύχарιστες άναμνήσεις της μικρής μαθητικής μου ζωής. Αυτό είναι το γραφείο, που πρωτοκάθησα και προσπαθούσα με το κοντύλι να καταφέρω στην πλάκα μερικές γιώτες. Κάθε τι που βρισκό με γερμίζει με μιάν άνεξήγητη χαρά. Και νά, ξεφυλλίζοντας δυό παλιωμένα τετράδια της δευτέρας Δημοτικού, τί νομίζετε άντικρίζω! Δυό κακοσχεδιασμένα ανθρώπινα κεφάλια και άπάνω γραμμένη μιάν φράση:

"Ελάτε όλοι στην εκθεση".

Με πιάνουν γέλια άκράτητα και ρωτώ τον έαυτόν μου άν αυτά τα σχέδια είναι δικά μου. "Όλη η σηνή, το κάθε τι παρουσιάζεται μπροστά μου. Ναι, θυμώμαι, θυμώμαι. Καθώμουν σαυτό το γραφείο εκείνο να ζωγραφίζω, όταν με τ' άδέλφια μου παίζαμε ένα σοβαρό παιχνίδι. Με παρακαλούσαν να κάμω μιάν "εκθεση" και ν' άγοράσουν τά έργα μου. "Εγώ με μεγάλη σοβαρότητα δέχτηκα κι' άρχισα τη δουλειά σχεδιά-

ζοντας και άντιγράφοντας άπό παλιά περιοδικά, κεφάλια, κυρίες με μεγάλα καπέλλα με φτερά, κουνέλια, σκύλους, γάτες. "Ετσι, λοιπόν, την άλλη μέρα έγινε η εκθεση και οι σχετικές ρεαλίμες, δημοσιεύματα στους τοίχους ή στις πόρτες του σπιτιού μου, μ' αυτά τά λόγια:

"Ελάτε όλοι να δите τη μεγάλη εκθεση που δέν έγινε ποτέ στον κόσμο".

Τά κοιτώ τά ξανακοιτώ σά να θέλω να τά κρίνω, τά γυρίζω τά ξαναγυρίζω σά να θέλω ν' άνακαλύψω πιο πολλά πράγματα της παιδικής μου ηλικίας.

"Ένα κιτρινωμένο μικρό χαριάκι ξεφυγει άπό ένα βιβλίο που άπάνω του διακρίνω τον αριθμόν 500 με τις άκόλουθες λέξεις: "Κέρδιος άπό την εκθεσή μου πεντακόσιες χιλιάδες και άποκάτω μιάν ύπογραφή δική μου, με τά πρώτα γράμματα μου.

Θέω μου, τί γέλια είναι αυτά, ποτέ μου δέν είχα γελάσει έτσι. Μά αλήθεια δικά μου είναι; Τι διαφορά όμως. Πόσο γελοία μάς φαίνονται αυτά τά μικρά παιδικά μας πραγματάκια και πόσο οι ίδιες γελοίες στο άντίκρουμά τους με τον ίδιο τον έαυτό μας όπως κι' έγω αυτή τη στιγμή!

Μά είναι μερικά που τρέχουμε να τά ριξουμε άμέσως στη φωτιά λέγοντας πως αυτά τά παλιόχαρτα πιάνουν τόπο και άντι να γελάσουμε θυμώνουμε. "Εγώ όμως δέν έχω αυτή τη γνώμη, δέν είναι κρίμα να τά πετάξω στη φωτιά; τότε τί θά μου θυμίζει εκείνη τη χαρούμενη εύτυχημένη παιδική ζωή; Μπορεί να συγκριθί με άλλα πράγματα της τωρινής ζωής μας; "Οχι βέβαια. Θά τάφισω εκεί κρυμμένα, βαθιά προφυλαγμένα, όταν άργότερα, θά είμαι πιό μεγάλη και καθισμένη στο έργοσπύρι μου θά εργάζομαι ζωγραφίζοντας άνώτερα πράγματα, θά ρίχνω καμιά ματιά σέ εκείνα τά παλιά παιδικά, αιδόρομητα σχέδια που θά μου δίνουν περισσότερες έλπίδες και θά με γερμίζουν με μιάν άνεξήγητη δύναμη.

Ναι θά τά άφήσω εκεί βαθιά κρυμμένα στο μαθητικό μου μικρό γραφειάκι.

Σανθή "Ελληνοπούλα [B]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Γίνεται σεισμός. "Η Ροδόπη, τρομαγμένη, τρέχει άπό τη σάλα να βοή την άδελφούλα της που είναι σέ άλλο δωμάτιο. "Άλλ' αυτή, που δέν ένοιωσε τό σεισμό, παίζει ήσυχα κι' άπορεί με τον τρόμο της άδελφής της.

— Τί είναι; τη ρωτά.
— Σεισμός! Δέν τον ένοιωσες;
— Καθόλου!
— Πώς αυτό; "Εμείς στη σάλα τον νοιώσαμε όλοι.

— Μά έγώ, βλέπεις, δέν ήμουν στη σάλα!

Μαρία Τσέγκου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Αθήναι, 42 δδός Ευριπίδου
την 24 Μαρτίου 1937

"Ο Ραδιοφωνικός Σταθμός του Μπαρι της Ιταλίας, συνεργαζόμενος με τη "Διάπλασι", διοργάνωσε δισεβδομαδιαίες ειδικές εκπομπές για τ' "Ελληνοπούλα, τόσο του "Εσωτερικού όσο και των ελληνικών παροικιών του "Εξωτερικού ως εξής: Κάθε Σάββατο, ώρα (Αθηνών) 9 έως 9, 20 μ. μ. πρόγραμμα για μικρότερα παιδιά. Και κάθε Πέμπτη, την ίδια ώρα (9 έως 9-20) πρόγραμμα για μεγαλύτερα παιδιά. Γίνονται και παντοίοι παιδικοί διαγωνισμοί.

ΜΟΝΟ όσοι έχουν ψευδώνυμο και μου γράφουν, δικαιούνται να έχουν άπάντηση—έντενέστερη ή συντομότερη, άναλόγως του θέματος και του χώρου—στην "Αλληλογραφία μου. Δυσανάγνωστα γράμματα, με ξεθωριασμένα γράμματα, ή άκατάστατα, βιαστικά, μουντζουρωμένα, δέν τά διαβάζω. "Επίσης δέν δέχομαι γράμματα που δέν έχουν τό άπαιτούμενο γραμματόσημο και πρέπει να πληρώσω ό,τι λείπει διπλό. Νά τά συγίσετε στο ταχυδρομείο και να βάψετε τό γραμματόσημο που χρειάζεται.

ΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ φυλλάδιο, πρώτο του "Απριλίου, θα είναι δωδεκάσέλιδο. Θά περιέχει τό τέλος του "Πολεμικού Παραμυθού" του κ. Τέλλου "Άγρια και πολλά άλλα πράγματα. "Ός τώρα, βλέπετε, χάρις στο έσοπάθωμα, καταφέραμε να έχουμε ένα δωδεκάσέλιδο τό μήνα. Παρακάτω να ιδούμε. "Ελπίζω όμως πως δέν θά πάψετε να έσοπαθώνετε. Είναι ακόμα τόσες χιλιάδες παιδιά, που, ένώ θά μπορούσαν, δέν με παίρνουν, μόνο γιατί δέν με γνωρίζουν. "Ε, έσως θά τά κάμπετε να με γνωρίσουν.

Ακόμη κάτι για τις "Ασκήσεις που δημοσιεύω όλοένα: Σας είπα πως άπό κάθε χαρτί που λαβαίνω, παίρνω άπό μιάν "Ασκηση και τό ξαναφύλω ως να ξαναρθί ή σειρά του. Πολλά όμως δέν έχουν παρά μόνο μιάν δημοσίευση "Ασκηση. "Αμα λοιπόν τη δημοσιεύω, τα πετώ. "Άλλα πάλι δέν έχουν ούτε μιάν. "Ε, αυτά τά πετώ μόλις τά διαβάσω. "Ότες όποιος έστειλε άπό πολύν καιρό—άπό τρεις μήνες π. χ.—"Ασκήσεις και και δέν είδε ακόμα να δημοσιευτεί καμιά, πρέπει να συμπεράνη πως καμιά δέν ήταν καλή και, άν θέλη, άς στείλ η άλλες.

Μιά μεγάλη γιορτή, με όμιλίες, άπαγγελίες, διαβάσματα κτλ., έτοιμάζει για τά Πενήντάχρονα του Ένοπιούλου και η "Εταιρεία των "Ελλήνων Λογοτεχνών. Θά γίνη τώρα-γρήγορα στο Θέατρο "Ολύμπια, δδός "Ακαδημίας, και η είσοδος θά είναι δωρεάν. "Ότες άμα ιδίτε τη σχετική είδοποίηση στις έφημερίδες μπορείτε να πάτε ελεύθερα.

"Η Κεφαλλονιοπούλα, που ήρθε προχθές στο γραφείο, μου είπε πως και τά Διαπλαστούλα πρέπει να τιμήσουν τον άγαπητό τους Φαίδωνα στά Πενήντάχρονα του. Νά διοργανώσουν μιάν γιορτή δέν θάταν βέβαια τόσο εύκολο. Κατά την ιδέα όμως της Κεφαλλονιοπούλας, θά μπορούσαν να κάμουν ένα έρωτο, να προσφέρ η λαζήν το καθένα άπό 5 δραχμές τό λιγώτερο—όσα μπορεί και θέλει τελοςπάντων—και με τό ποσό που θά μαζευθί, να γορασθί ένα άναμνηστικό δώρο. Τί λέτε γι' αυτή την ιδέα;

Πολύ ώραία μου περιγράφεις, Μοντέρνε Δημογέροντα, την ένθουσιώδη ύποδοχή που έκαμε στον Βασιλέα ή πόλη σας και τό νησί σας όλο. Για τό κομμάτι σου δέν θυμώμαι: άλλ' άφου μου λές πως είναι άπό τό Γενάρη, φοβάμαι μή χάθηκε. Θά φάξω και θά σοφ πω. Πολύ θαμνή αυτή η φωτογραφία και δέν θά γινόταν καλό κλισέ για να δημοσιευθί.

Μην άνησυχής, Μεροσνέτες, θά σέ περιμένω όσο θέλεις. Τό άρθράκι αυτό του κ. "Αννίνου στην "Πρωίτις" τό ήξερα, μου φαίνεται μάλιστα πως έκαμα λόγο όταν δημοσιεύθηκε. Περιμένω και την εκθεσή σου.

Δέν θυμώμαι, "Ανυπόταχτη, νάφισα κανένα σου γράμμα χωρίς άπάντηση. Μά κι' αυτό άν έγινε, θά έγινε βέβαια χωρίς να θέλω και δέν πρέπει να μου είσαι θυμωμένη—όπως και δέν μου είσαι. Θά είδες την έγκρισή του ψευδωνύμου. Ναι δυστυχώς, μερικά παιδιά έχουν την ιδέα πως είμαι για νήπις! Άλλα φτάνει να διαβάση κανείς κι' ένα μόνο φυλλάδιο μου, για να ιδί πως είμαι για όλες τις ηλικίες. Και μεγάλοι ακόμα με διαδάζουν μ' ευχαρίστηση.

Αυτό, Μαργιολάκι, δέν μπορεί να τό έβρη κανείς άν δέν τό δοκμάσθω. "Ένα κλειστό δηλαδή θέατρο—άν τό νέο της Κοτοπούλη—που θά βροσίξεται τεχνητός, όπως θερμαίνεται τον χειμώνα, θά είναι εύχάριστο, ή τουλάχιστον ύποφερτό, τό καλοκαίρι; Στοιχάζομαι πως όταν πηγαίν η κανένας σ' ένα θέατρο, άρκει να μην παρξέσταίνεται η να μην κρυώνη, για να πολυύσ η ένα ώραίο έργο. Γι' αυτή την άπολαυση δέν χρειάζεται ούτε ούρανός, ούτε άστρα, ούτε φεγγάρι. Αυτά τάπολαμάνει άλλες νύχτες ή άλλες ώρες. Κι' έν' άλλο ακόμα: τό βαρύ καλοκαίρι, όταν κάνη άνυπόφορη ζέστη παντού, και μέσα και έξω, και στην πόλη και στην έξοχή, και την ήμέρα και τη νύχτα, δέν θά είναι κάποια άνακούφιση να πηγαίν η κανένας σ' ένα μέρος, έστω και κλειστό, όπου να κάνη βροσιά; "Αφρως λοιπόν να ιδούμε...

Τό έρως κι' έρώ, Χάρις Μπαώρ: άν τά τετράδια των Μ. Μουσικών ήταν φτηνά—20, 30 λεπτά τό ένα—θά έσοδούσαν πολύ περισσότερα. "Άλλά θά είχα μιάν μεγάλη ζημία, γιατί κοστίζω. Τώρα, και τό τυπογραφείο είναι ακριβώτερο, κι' αυτό τό καλό χαρτί, τό γραλλιστέρο, έχει φθάσει σέ άπρόσιτα ύψη. Φαντάσου, μιάν δεσμίδα που είχε άλλους 40 δραχμές, σήμερα έχει άπάνω άπό χίλιες! Γι' αυτό τά τετράδια ύπερτιμήθηκαν διαδοχικά, άπό 15 λεπτά έφθασαν τη δραχμή, και τελευταία είδα πως ούτε η δραχμή δέν έφθανε να καλύπτ η τό έξοδα κι' άναγκάσθηκα να την κάμω 1, 20 και ταχυδρομικός 1, 30.

Ναι, Κυρία του Ντάντσιγκ, άργησες να μου γράψης, αλλά δέν περάζεις άφου είχες τους διαγωνισμούς. Σέ συχαίρω που έγραψες καλά σ' όλα τά μαθήματα, κι' ελπίζω, στο δεύτερο έξάμηνο, θά διορθώσης και τον βαθμό των Μαθηματικών.

"Αχ, αυτά τά Μαθηματικά! Νά, κι' ο Ταγγούζερ νομάζει "άντιπαθητική" την Τριγωνμετρία. Μά γιατί, γιατί; "Ένα μάθημα που γυμνάζει τό νοή, τη λογική, τη φαντασία ακόμα, δέν έπρεπε να τό αγαπάς; "Ας είναι, κατά τάλλα πολύ μ' ευχαρίστησε τό γράμμα του Ταγγούζερ. Κι' αυτή τη χαριτωμένη γελοιογραφία που μου στέλνει, θά τη μιλώνω και θά τη δημοσιεύσω.

Είναι αλήθεια, Νισβάν, ποτέ δέν μου λείπουν γράμματα και πάντα ό σωρός—ή στίβος καλύτερα—στο τραπέζι μου είναι ως εκεί πάνω. Πολύ μάλιστα στενοχωριέμαι

που δέν μπορώ να παντώ σέ όλα. Κι' όμως αιδόθάνομαι την έλλειψη, όταν άργώ να λάβω γράμμα άπό ένα Διαπλαστούλο που μου έγραψε ήξη και τό ένθώρισα. Γράψε μου λοιπόν όσο μπορείς πιο συχνά, και προσπάθει μόνο να κάνης πιο εύανάγνωστα τά γράμματά σου. Σού έστειλα 8 τετράδια.

Έλα όσο μπορείς, Πόλις των "Ονειρών, τό γέλιο κάνει καλό, "ψυχικό λουτρό" τό λένε, κι' είναι αλήθεια δυστυχισμένος εκείνος που δέν μπορεί να γελά με την καρδιά του. Τί βιβλία πρέπει να διαβάξ η ένα "παίδι"; Μου φαίνεται πως τά βιβλία του σχολείου του και η "Διάπλασις" είναι άρκετά. "Αργότερα, μεγαλώνοντας, θά διαβάξ η κι' άλλα. Σού έστειλα και τά φυλλάδια 1—9.

Πραγματικά, Πονεμένη Καρδιά, στο έσοπάθωμα εφαρμόζεται τό ρητό "έδ μένων νικά". Θά νικήσης και ό άφου έπιμένεις, και μάλιστα με την εύλογη πού άνεπτυξες τελευταία άπό την άγάπη που μου έχεις. "Αλήθεια, η μαμμά θέλει να διαβάξ η πρώτη τό φυλλάδιό μου; Περιέργο, άλλ' άφου τό θέλει, μαμμά είναι, πρέπει να ύποχωρής. "Απαντώ έντενώς σ' ένα γράμμα, πρώτο άν τυχαίνα να έχω τόπο όταν έρχεται η σειρά του, και δεύτερο άν λέη κάτι που ενδιαφέρει γενικά, ώστε άπό την άπάντησή μου να ώφεληθών και άλλοι, άπ' αυτούς που, όπως έσύ, "εδιαδάζουν τις άπαντήσεις και χωρίς να τους άνέχουν".

Τώρα θυμώμαι, Νινέττα, πως έχω φυλαγμένα μερικά γράμματα άπό Πολίτισσες, που ζητούν να τους δημοσιεύσω Μ. "Αγγελίες... τουρκικά και δέν ξέρω τί να κάμω. Γιατί μήπως γνωρίζω αυτή τη γλώσσα, για να τις μεταφράσω, ή να ιδώ τουλάχιστο τί λένε;... "Ισως μέσα σ' αυτά τά γράμματα είναι κι' ένα-δυό δικά σου και γι' αυτό δέν πήρες ακόμα άπάντηση.

Δέν μου θύμωσες την ύπαρξή σου, Κλάσα, γιατί δέν σέ είχα ξεχάσει; Μου έδωσες μόνο μιάν μεγάλη ευχαρίστηση που διαβάσα γράμμα σου ύστερ' άπό τόσον καιρό. Κι' είναι τόσο ενδιαφέροντα όλ' αυτά που μου γράφεις! "Άλλά που τόπος! Και θά περιορισθί στην άπορία σου για τό έθιμο του τουγγριζομάτος. Δέν ξέρω άπό πού προήλθε—ίσως άπό τις σπονδες των άρχαίων που, πριν πιούν, σήκωναν τό ποτήρι τους κι' έχυναν λίγο κρασί, εύχόμενοι η χαιρετώντες—αλλά είναι άνοησία να λέμε πως γίνεται για να ευχαριστηθί και μιάν αίσθηση ακόμα... ή άκούη! Σπουδαία, βλέπεις, "μουσική" κάνουν τά ποτήρια όταν τουγγρίζουνται!...

"Εδω πρέπει να σταματήσω. "Άλλη Νουάρε, "Αγέλαση, Άύρα, Μαύρο Διαμάντι, "Ενδεκάτη "Ολυμπιάς (να στην έρώτησή σου), Καστανόμαλλη και Δέλλα, καλά μου παιδιά, και σά δικά σας ώραία γράμματα έπρεπε να παντήσω χωριστά: άλλα δυστυχώς, όταν ήλθε η σειρά τους, χώρος δέν υπήρχε πιά. "Εξέστελσα τις παραγγελίες σας και περιμένω να μου ξαναγράψετε.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν έγκρίνεται, ούτε άναώνεται, άν δέν συνοδεύεται άπό τό δικαίωμα, άρ. 10.—Τά έγκρινόμενα ή άνακρινόμενα ισχύουν άς την 30 Νοεμβρίου 1937. "Όσα συνοδεύονται άπό Α. άνήκουν σέ άγρία, και όσα άπό Κ, σέ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: "Αλληλό της Φαίης, ά. (ΔΒ). Βασιλίστα του Χρυσού, κ. (ΔΜ) Εύτερη, κ. (ΕΘ). Θέμης, κ. (Ι.).

"Ανακνώσεις Ψευδωνύμων: Πεισματάρο Γατάκι, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: **Προμηθέα** (θὰ εἶδες τὴν ἐγκρίσιν τοῦ ψευδωνύμου σου· ἔλαβα τίς τρεῖς συνδρομῆς κι' εὐχαριστῶ πολὺ· φυλλάδια, λυσόχαρτο καὶ τετράδια ἔστειλα· πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γράμμα σου κι' ἐλπίζω τώρα νὰ μοῦ γράψῃς συχνά·) **Μύρραν Ἀλόν** (τὸ ἔλαβα καὶ τὸ φύλαξα καλὰ· ὅχι, δὲν θὰ χαθῇ· μόνο πού δὲν ξέρω πότε θὰ μπορέσω νὰ τὸ δημοσιεύσω, γιατί στὰ ὀκταεπίδια δὲν χωροῦν καὶ τὰ δωδεκάσπιδια εἶναι σπάνια·) **Χλωμὴν Σελήνην** (ἡ παραγγελία σου ἔγινε·) **Β. Κουνινιώτου** (τὴν ἔλαβα κι' εὐχαριστῶ πολὺ·) **Πεισματάρινο Γατάκι** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα· μὰ βέβαια πρέπει νὰ κάμετε αὐτὸ τὸ Σύλλογο γιὰ νὰ φροντίζετε ἐνωμένες γιὰ τὴ διάδοσίν μου· ἡ ἐνωσις κάνει τὴ δύναμιν· τίς εὐχαριστίες μου καὶ στὸν ἀδελφὸ σου·) **Ολιμμένην Μελωδίαν** (νὰ πάρῃς ἕναν Ὀδηγὸ τοῦ Σινδερμπερντ· ἐκεῖ θὰ εἶδῃς τί εἶναι τὰ Μικρὰ Μυστικά καὶ πῶς γίνονται ἡ ἀνταλλαγὴ·) **Γκούσταβ Φραϊλεχ** (τὸ λάθος διορθώθηκε στὸ 8ο φυλλάδιον· χαίρω πὺ περᾶσατε τόσο ὥραϊα τίς Ἀποκριεῖς· χαίρετῶ καὶ τὴ **Δίντα Μπαάροβα**·) **Παλληκάρι τῆς Φανῆς** (μετὰ χαρᾶς· αὐτὸ, καθὼς θὰ εἶδες, σοῦ ἐνέκριναν· καὶ περιμένω·) **Βασίλισσαν τοῦ Χρυσοῦ** (χαίρω πολὺ πὺ θὰ λαβαίνῃς μέρος καὶ στὴν κίνησίν μου· αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο, καθὼς θὰ εἶδες, σοῦ ἐνέκριναν· γράψε μοι·) **Ὁρεινὸν Κερκύρας** (σὲ συχαίρω γιὰ τοὺς λαμπροὺς βαθμοὺς· λυσόχαρτο ἔστειλα·) **Πειθῶ** (ἔστειλα 10 τετράδια·) **Ξανθὴν Νεράϊδαν** (ἐξήγησα γιὰ ποῖο λόγο δὲν ἀπαντῶ σ' ὅλα τὰ γράμματα· ἰδὲς σήμερὰ πόσους ἀφίνω χωρὶς ἐκτενὴ ἀπάντησιν· ὅχι, νὰ μὴν ἀραιώσῃς καθόλου, θὰ λυπηθῶ πολὺ·) τὴν παλιὰ μου **Φιλόσοφον** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 10 Μαρτίου θάπαντῶν στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 281ου Διαγωνισμοῦ Ἀόσων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 27 Μαΐου.

185. Μεταγραμματισμός
Υ τοῦ βγάζεις. Ε τοῦ βάζεις.
Κι' ἀπὸ ἑῷ πὺ συναντῇς
Καὶ στὸ δρόμο καὶ στὸ σπῆτι,
Ἐνα πόδι παρουσιάσεις,
Ζῶον ἀδιάφορο ἢ ἀνθρώπου,
— Ἐνα μόνο — ὡς καὶ διαβήτη!

186. Ἀναγραμματισμός
Μίγμα ἐκρηκτικόν,
Καταστρεπτικόν,
Ἀναγραμματιστεῖς
Κι' ἔχεις στὰ καλλιὰ
Καὶ ἀσπράκια... μπά,
Δὲν τὰ καθαρίζεις;

187. Αἶνιγμα
Σκληρὸ ἢ καλὸ, τὸν κάθε βασιλέα
Ἐσήμαινε ἄλλοτε τὸ ἀρσενικὸ μου.
Στὴν Ἀλβανία πόλιν, ἀρχαία καὶ νέα.
Μὰ στὸν πληθυντικόν, τὸ οὐδέτερό μου.

188. Κλίμαξ
Α — Α
Α — — Α
Α — — — Α
Α — — — — Α
Α — — — — — Α
Α — — — — — — Α
Α — — — — — — — Α
Α — — — — — — — — Α

Κάθε παῦλα ἀντιπροσωπεύει γράμμα. Καὶ ἀναγινώσκονται ἐκ τῶν ἄνω:

σύνδεσμος, πόλιν τῆς Ἑλλάδος, θεά, ἀρχαία παροικιῶδης πόλιν, περίφημος γυνὴ τῆς ἀρχαιότητος, ὁροσειρὰ τῆς Εὐρώπης, χώρα τῆς Ἑλλάδος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

189. Κρυπτογραφικόν
12345678 = Πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας.
2367 = Ἐργαλεῖον.
316 = Γενάρχης.
4565838 = Βιβλίον τῆς Παλ. Γραφῆς.
532767 = Βυζαντινὴ αυτοκρατορία.
65216 = Ρωμαῖος αυτοκράτωρ.
718 = Θεά.
8316 = Ἱερὰ ἀκρόπολις.

190-194. Πτερωτὸν Γράμμα
Αἱ κάτωθι ζητούμενα λέξεις ἔχουν ἀπὸ ἓν γράμμα κοινόν — τὸ πτερωτὸν — τὸ ὅποιον ἀπαντᾷ πρῶτον εἰς τὴν πρώτην, δευτέραν εἰς τὴν δευτέραν, τρίτην εἰς τὴν τρίτην καὶ οὕτω καθεξῆς:
Ἡρωϊκὴ νῆσος — γεωμετρικὴ διάστασις — ὄρυκτον — κάτοικος ἀσιατικῆς χώρας — ἑλληνικὴ λουτρόπολις.

195. Ποικίλη Ἀκροστιχίς
Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δευτέρον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀποτελοῦν ἀρχαῖον νομοθέτην:

1, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου· 2, Ἀρχαῖος θεός· 3, Πόλις τῆς Πελοποννήσου· 4,

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΛΖ' — 225]
Κόμης Ὀπλιγκαντὸς = Βασιλάκης, Κεραμίδα!! Πεταλούδιτσα = Περγαντή, Φαουστίνα = ... σὲ λυπόμαστε.

Παρέα τῶν Ἀπειτέρων
[ΛΖ' — 226]
«Αμαζόνες», ἐλάδατε τὸ σκίτος μου; **Γιούνη**, ἀλληλογραφεῖτε; Ποία ἡ Δ/σὶς σου; **Κοκκινουσκούφιτσα**, **Ρόζ-Διζόν**, ἔστειλα γράμμα, περιμένω ἀπάντησιν.

Δευκὴ Ἀραπία
[ΛΖ' — 227]
Ποῖα Διαπλάσσοῦλα-ες θέλουν νὰ ἰδρῶσιν ἓνα Σύλλογο; Περιμένω ἀπάντησιν. Δ/σὶς: Ἀλκιδιάδην Κογκάλιδην, Στουρνάρα 59, Ἀθήνας, διὰ:

Δευκὴ Ἀραπία
[ΛΖ' — 228]
Τιτάν, τί ἔξυπνος ποῦ εἶσαι!!! Πῆτε λοιπὸν καὶ τὴν Διεύθυνσιν σας.

«Κατάσκοπος 33»
[ΛΖ' — 229]
Κυρίαρχον τοῦ Σύμπαντος: «Ἄς σοῦ γίνῃ λοιπὸν μάθημα, διὰ νὰ μὴ εἰσαι ἀκριτόμυθος».

Σίρλεϋ Τέμπλ
[ΛΖ' — 230]
Στέλλα Βισλάντη, Πειθῶ, μὴν τρώτε πολὺ, ἀλλοιῶς χαθήκατε.

Ξανθὴ Νεράϊδα
[ΛΖ' — 231]
Ἰδρύεται σύλλογος «Ἀρχιταγόνες».

Πρόεδρος: Μικρὴ Πυρετοπόλις, Ἀντιπρόεδρος: Θέμις, Ταμίας: Μικρὴ Ἀνθοπόλις, Γραμματεὺς: Μικρὸ Διαβολάκι. Σκοπός: διὰδοσις, διαγωνισμοί, ἀποκαλύψεις. Γιὰ καλὴ ἀρχὴ· Προκηρύσσουμε διαγωνισμό Τοπείων διμνηνόν, τριδραχμὸν. Βραβεῖα 3 ἐκλεκτά. Γράψατε: Καν Μπέμπου, ὁδὸς Κ. Καρτάλη 150, Βόλον, διὰ:

«Ἀρχιταγόνες»
[ΛΖ' — 232]

Χαιρετῶ καὶ ἀλληλογραφεῶ μετὰ εὐχῶν. Γράψατε πρώτες. Δ/σις: Καν Μπέμπου, ὁδὸς Κ. Καρτάλη 150, Βόλον διὰ: **Θέμιν**

Ἱερὸν βιβλίον παρὰ τὰ Εὐαγγέλια· 5, Ἀρχαῖος μέγας φιλόσοφος· 6, Ρωμαῖος αυτοκράτωρ.

Βασίλειος Βουλγαροκτόνος
196. Ἑλληποσύμφωνον
Ο - αοιει - ει - ιοοει

197. Γεῖφος
ἐκ
ἐκ
ἐκ

τί μῦς! 1
ἐκ ἐκ
ἐκ
Ντέτεκτιβ-φάντασμα
Τέλος τοῦ 281ου Διαγωνισμοῦ Ἀόσεων. Ἀπὸ τοῦ προσηχοῦς ἀρχίζει νέος.

ΛΥΣΕΙΣ
τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 2

13. Ἡρακλῆς (Ἡρα, κλεις). — 14. Ἴω (ἦ, ὀ). — 15. Κύρος-κύτας. — 16. Ὁ ἔλεος, ἡ ἐλαία, τὸ ἐλαῖον. — 17.
Ο Υ Σ 18. Α-ΕΟ-
Ο Ν Ο Σ ΑΙΟ (Πάν-
Ο Ρ Θ Υ Σ μέτρον ἀρι-
Ο Ρ Α Σ Ι Σ στον)· ΑΛΙ-
Ο Υ Ρ Α Ν Ο Σ ΕΙΑ (Αι-
Ο Ι Α Ι Π Ο Υ Σ γαῖον, Ἐ-
Ο Ρ Χ Ο Μ Ε Ν Ο Σ Λαφος, Ὁ-
Ο Κ Τ Α Β Ι Α Ν Ο Σ μιχλη, Ἀ-
στΕρισμός, Ἰούλιος, Οὐψάλα). — 19.
Ἄν ἔχῃς τύχη διάβαινε (ᾶ, ναί, χ' εἰς
τι, χ'τ' διὰ βε, ναί).

[ΛΖ' — 233]
Κοκκινόπιπτο, Ἀρχικατάσκοπος 22, σκεπτόσαστε καιρὸ τὴν ἀγγελίαν; Ἄλλοι αὐτὰ, Γιαννάκηδες.

Ομίσχλη
[ΛΖ' — 234]
Τρελλοπαρέα, ἀρκετὰ ἔδρασε! ... Καίρὸς εἶναι ν' ἀποκαλυφθῇ. **Σαρπηδὼν** = Δημήτριος Παπακωνσταντίνου, **Χανουμάκι** = Καίτη Τόγκα, **Ζουζού** = Σκαλίδου, **Ἀργοναυτὴς** = Τόγκας, **Πουπέ** = Νέλα Σαράτση. Μετὰ τίς ὕψεις ὑπολοίπους ἐπιφυλλάσσομαι. Μετὰ μίαν βόλταν στὸ **Βαρθάκειο** ἀπεκαλύφθησαν κι' αὐτά. (ΛΖ' — 183).

ΚΟΜΗΣ ΟΠΑΓΚΑΝΤΩ

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς **Α' Περιόδου** (1879 — 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἐκαστὸς τόμος δοχ. 25, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δοχ. 28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικόν καὶ δοχ. 40 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς **Β' Περιόδου** (1894 — 1936), ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 43 τόμους ὑπάρχουν οἱ 42 (διότι ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντληθῇ). Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894-1928 τιμῶνται ἕκαστος (ἐκ σελίδων 416) ἀρραφὸς δο. 80 καὶ ραμμένος δο. 85. Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935 καὶ 1936 τιμῶνται ἕκαστος (ἐκ σελίδων 624) ἀρραφὸς δο. 110 καὶ ραμμένος δο. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἀνω τιμὰς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δοχ. 5 ὁ ἀρραφὸς καὶ δοχ. 15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δοχ. 35 εἴτε ραμμένος εἴτε ἀρραφὸς